

Plan Programowy Gminnej Biblioteki w Chełmie Śląskim na lata 2024-2027

I. Wstęp

Gminna Biblioteka w Chełmie Śląskim, w czasie mojej kadencji będzie stanowić kluczowy element kultury i edukacji lokalnej społeczności. Jej misją będzie nie tylko udostępnianie zasobów literackich, ale także rozwijanie działalności edukacyjnej, animacyjnej oraz integracyjnej. W odpowiedzi na rosnące potrzeby mieszkańców, biblioteka planuje rozbudować swoją ofertę i stać się aktywnym ośrodkiem kultury, łącząc działalność czytelniczą z różnorodnymi programami edukacyjnymi i kulturalnymi.

Plan programowy uwzględni zarówno potrzeby dzieci, młodzieży, dorosłych, jak i seniorów, oraz obejmie rozwój infrastruktury, współpracę z innymi instytucjami, a także pozyskiwanie funduszy na realizację ambitnych projektów.

Charakterystyka Potrzeb Mieszkańców Chełmu Śląskiego

Aby skutecznie opracować program działalności Gminnej Biblioteki w Chełmie Śląskim, istotne jest zrozumienie specyficznych potrzeb lokalnej społeczności. Mieszkańcy Chełmu Śląskiego, podobnie jak każda społeczność, mają zróżnicowane potrzeby wynikające z demografii, poziomu edukacji, dostępu do usług oraz ich zainteresowań. Poniżej przedstawiam analizę tych potrzeb na podstawie dostępnych danych oraz ogólnych tendencji obserwowanych w mniejszych miejscowościach.

---

1. Demografia

Chełm Śląski to miejscowość o mieszanej strukturze demograficznej, obejmującej zarówno młode rodziny z dziećmi, osoby w wieku produkcyjnym, jak i seniorów. Zrozumienie struktury wiekowej mieszkańców ma kluczowe znaczenie dla dostosowania oferty biblioteki do różnych grup społecznych.

- **Dzieci i młodzież** stanowią istotną grupę, której potrzeby w zakresie rozwoju intelektualnego, edukacji i spędzania czasu wolnego mogą być zaspokojone poprzez organizację zajęć edukacyjnych, warsztatów artystycznych oraz dostępu do literatury młodzieżowej.
- **Dorośli w wieku produkcyjnym** potrzebują przestrzeni do samorozwoju, podnoszenia kompetencji zawodowych oraz relaksu. W tej grupie popularne

mogą być kursy cyfrowe, dostęp do książek popularnonaukowych oraz wydarzenia kulturalne.

- **Seniorzy** są kluczową grupą, która może potrzebować nie tylko dostępu do literatury i informacji, ale także przestrzeni do spotkań towarzyskich, warsztatów z zakresu nowych technologii oraz programów edukacyjnych związanych z kulturą lokalną.
-

2. Kultura i Tradycja

Chełm Śląski to miejscowość z bogatą tradycją i dziedzictwem kulturowym. Dla wielu mieszkańców kluczowe jest pielęgnowanie lokalnych zwyczajów i historii. Z tego względu istnieje potrzeba działań na rzecz ochrony i promowania dziedzictwa regionu.

- **Zapotrzebowanie na regionalne publikacje i warsztaty:** Mieszkańcy są zainteresowani warsztatami historycznymi, wystawami związanymi z historią regionu oraz wydawnictwami dotyczącymi lokalnych tradycji. Ważnym aspektem jest także digitalizacja materiałów historycznych, co umożliwi ich zachowanie dla przyszłych pokoleń.
-

3. Edukacja i Rozwój Zawodowy

Zwiększające się potrzeby w zakresie rozwoju zawodowego, nauki nowych umiejętności oraz cyfryzacji powodują, że mieszkańcy Chełmu Śląskiego mogą oczekiwać dostępu do zasobów edukacyjnych, które wspierają rozwój zawodowy oraz osobisty.

- **Kursy komputerowe, warsztaty cyfrowe** oraz inne zajęcia z zakresu nowych technologii będą cieszyć się dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród seniorów oraz osób chcących rozwijać swoje kompetencje zawodowe.
  - **Programy wsparcia dla przedsiębiorców** mogą być atrakcyjne dla osób prowadzących lub planujących założyć własną działalność gospodarczą, szczególnie w kontekście pozyskiwania funduszy i prowadzenia małych firm.
-

4. Integracja Społeczna i Współpraca

W mniejszych społecznościach, takich jak Chełm Śląski, integracja społeczna odgrywa istotną rolę. Mieszkańcy oczekują miejsc, które sprzyjają spotkaniom i wspólnej aktywności. Biblioteka będzie pełnić funkcję takiego centrum społecznego.

- **Kluby dyskusyjne i tematyczne:** Mieszkańcy mogą być zainteresowani organizacją klubów książki, klubów dyskusyjnych (np. filmowych) oraz tematycznych grup pasji. Ważnym aspektem jest także umożliwienie organizowania spotkań międzypokoleniowych.
  - **Wsparcie dla organizacji pozarządowych:** Biblioteka może stać się miejscem współpracy lokalnych stowarzyszeń, grup nieformalnych oraz organizacji pozarządowych, które mają na celu realizację projektów edukacyjnych, kulturalnych czy sportowych.
-

5. Rozwój Kulturalny i Artystyczny

Mieszkańcy Chełmu Śląskiego mają coraz większą potrzebę dostępu do różnorodnych form kultury, zarówno lokalnych, jak i ogólnopolskich czy globalnych. Biblioteka będzie pełnić rolę centrum kulturalnego, oferując dostęp do literatury, sztuki, muzyki i filmu.

- **Zajęcia artystyczne dla dzieci i dorosłych:** Warsztaty malarskie, muzyczne czy rękodzielnicze mogą cieszyć się dużym zainteresowaniem. Lokalni artyści mogą prowadzić warsztaty, promować swoje dzieła, a mieszkańcy będą mieli okazję do rozwijania swoich pasji.
  - **Wydarzenia kulturalne:** Organizowanie spotkań autorskich, przeglądów filmowych czy koncertów może przyciągnąć szeroką publiczność i przyczynić się do ożywienia kulturalnego regionu.
-

6. Dostęp do Nowoczesnych Technologii

Współczesna biblioteka nie jest już tylko miejscem wypożyczenia książek, ale także centrum dostępu do technologii. W Chełmie Śląskim istnieje potrzeba zapewnienia dostępu do nowoczesnych narzędzi cyfrowych, zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych.

- **Dostęp do komputerów, internetu oraz technologii multimedialnych** może być istotny dla osób, które nie mają takich zasobów w domu. W tym kontekście ważne są również kursy z zakresu obsługi komputerów, korzystania z internetu czy tworzenia treści cyfrowych.
  - **Projekty z zakresu innowacji technologicznych:** Możliwość organizowania warsztatów z programowania, robotyki czy obsługi druku 3D, szczególnie dla młodszych mieszkańców, może być atrakcyjną propozycją.
-

7. Promocja Zdrowego Stylu Życia

Wraz z rosnącym zainteresowaniem zdrowym stylem życia, mieszkańcy Chełmu Śląskiego mogą oczekiwać działań edukacyjnych i warsztatów związanych z tą tematyką.

- **Warsztaty zielarskie, zajęcia fitness** czy edukacja zdrowotna mogłyby przyciągnąć osoby w różnym wieku, zainteresowane dbaniem o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne.
  - **Programy ekologiczne:** Zajęcia związane z ochroną środowiska, recyklingiem oraz zakładaniem ogródków domowych mogą być również interesujące dla mieszkańców, którzy chcą wprowadzać proekologiczne rozwiązania w swoim codziennym życiu.
-

Wnioski

Charakterystyka potrzeb mieszkańców Chełmu Śląskiego jest zróżnicowana i wymaga wszechstronnego podejścia w planowaniu działań biblioteki. Największe potrzeby skupiają się na dostępie do kultury, edukacji oraz nowoczesnych technologii, jak również na zapewnieniu miejsc do integracji społecznej. Dostosowanie oferty bibliotecznej do tych wymagań pozwoli na pełniejsze wykorzystanie potencjału lokalnej społeczności oraz stworzy przestrzeń, która będzie nie tylko miejscem wypożyczania książek, ale także centrum rozwoju, edukacji i kultury.

II. Cele Strategiczne Biblioteki

Biblioteka w Chełmie Śląskim dążyć będzie do realizacji następujących celów strategicznych:

1. **Rozwój kompetencji czytelniczych i edukacyjnych mieszkańców** – Wsparcie czytelnictwa i edukacji będzie kluczowe dla rozwoju społeczności. Biblioteka planuje rozwijać swoją ofertę o warsztaty literackie, zajęcia edukacyjne oraz programy rozwijające umiejętności czytelnicze, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
2. **Promowanie lokalnej kultury i dziedzictwa** – Gmina Chełm Śląski ma bogate dziedzictwo kulturowe, które warto pielęgnować i promować. Biblioteka stanie się miejscem, gdzie historia i tradycje regionu będą kultywowane poprzez projekty związane z digitalizacją i archiwizacją zasobów historycznych.

3. **Integracja społeczna i aktywizacja różnych grup wiekowych** – Biblioteka ma ambicję być miejscem spotkań i dialogu dla wszystkich grup wiekowych. Planowane będą programy mające na celu integrację międzypokoleniową oraz aktywizację seniorów i młodzieży poprzez wspólne projekty oraz wydarzenia kulturalne.
4. **Wspieranie kreatywności i rozwijanie pasji** – Biblioteka planuje rozwijać różnorodne działania animacyjne, w tym warsztaty plastyczne, muzyczne, literackie oraz spotkania tematyczne, które pozwolą mieszkańcom rozwijać swoje zainteresowania i pasje.
5. **Pozyskiwanie partnerstw i środków zewnętrznych na rozwój działalności** – Pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych i krajowych, oraz nawiązywanie współpracy z innymi instytucjami kultury i edukacji będzie kluczowe dla dalszego rozwoju biblioteki.

III. Grupy Docelowe

Aby skutecznie zaspokajać potrzeby społeczności lokalnej, plan programowy uwzględni różnorodność grup docelowych:

1. **Dzieci i młodzież** – Celem będzie rozwijanie zainteresowań literackich, edukacyjnych oraz kreatywnych poprzez organizowanie wydarzeń, warsztatów, zajęć artystycznych oraz programów wspierających rozwój czytelnictwa.
2. **Dorośli** – Biblioteka oferować będzie szeroki wachlarz zajęć dla dorosłych, takich jak kluby dyskusyjne, kursy literackie, warsztaty rękodzielnicze oraz wykłady tematyczne.
3. **Seniorzy** – Programy skierowane do seniorów będą obejmowały m.in. kursy komputerowe, spotkania literackie, kluby książki oraz zajęcia integracyjne, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
4. **Rodziny** – Biblioteka stanie się miejscem przyjaznym rodzinom, oferującym wspólne zajęcia warsztatowe, animacje literackie oraz spotkania edukacyjne, które pozwolą spędzać czas w sposób twórczy i wartościowy.

IV. Przyszłe programy i Inicjatywy Biblioteki

1. Programy Czytelnicze i Edukacyjne

a) „Biblioteka dla Maluchów” – sobotnie poranki z książką

Opis: Program skierowany do najmłodszych czytelników (dzieci w wieku 2-6 lat) oraz ich rodziców. Zajęcia obejmować będą czytanie bajek, zabawy edukacyjne, wspólne śpiewanie oraz proste prace plastyczne związane z tematyką literacką.
Cel: Rozwój czytelnictwa od najmłodszych lat oraz wzmacnianie więzi rodzinnych.

Współpraca: Przedszkola i lokalni animatorzy.

b) „Literackie Podróże” – warsztaty kreatywnego pisania dla młodzieży

Opis: Zajęcia rozwijające umiejętności literackie, skierowane do młodzieży w wieku 12-18 lat. Uczestnicy nauczą się tworzyć opowiadania, eseje, a także poezję.

Cel: Rozwijanie umiejętności pisarskich, wyrażanie emocji i myśli w formie literackiej.

Współpraca: Pisarze i lokalne organizacje literackie.

c) „Książka na Start” – program promujący czytelnictwo wśród dorosłych

Opis: Klub książki dla dorosłych, który regularnie spotykać się będzie, aby omawiać wybrane pozycje literackie. Każde spotkanie ma inny temat przewodni, obejmujący klasyki literatury, nowości wydawnicze i książki non-fiction.

Cel: Promowanie czytelnictwa i integracja miłośników literatury.

Współpraca: Ponadlokalne księgarnie i autorzy książek.

d) Kursy językowe z literaturą

Opis: Zajęcia językowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych, prowadzone w oparciu o literaturę obcojęzyczną. Biblioteka oferować będzie naukę podstawowych języków (angielski, niemiecki, francuski) poprzez pracę z książkami i tekstami literackimi.

Cel: Poprawa umiejętności językowych uczestników oraz rozwój znajomości literatury światowej.

2. Warsztaty Twórcze i Kreatywne

a) Warsztaty

Opis: Zajęcia artystyczne skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych.

Uczestnicy będą mieli okazję doskonalić umiejętności autoprezentacji, dyskusji i prowadzenia/. Uczestniczenia w debatach.

Cel: Rozwijanie kreatywności oraz wielopoziomowego myślenia połączonego z umiejętnością myślenia i działania przyczynowo skutkowego

b) „Fantastyczna Planszówka” – klub gier planszowych

Opis: Klub gier planszowych o tematyce fantastycznej, skierowany do młodzieży i dorosłych. Regularne spotkania będą okazją do gry w nowoczesne planszówki, rozwijania umiejętności strategicznych oraz integracji z innymi graczami.

Cel: Promowanie gier planszowych jako formy spędzania czasu i rozwijania

umiejętności analitycznych.

Współpraca: Ponadlokalne kluby gier planszowych.

3. Programy Cyfrowe i Technologiczne

a) Digitalizacja Zasobów Historycznych

Opis: Projekt digitalizacji zasobów historycznych i archiwalnych dotyczących regionu Chełma Śląskiego. Celem będzie udostępnienie ich online dla mieszkańców i badaczy historii lokalnej.

Cel: Zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz zwiększenie dostępności materiałów archiwalnych.

Współpraca: Instytucje historyczne i archiwalne, lokalne szkoły.

b) Warsztaty Cyfrowej Twórczości

Opis: Zajęcia dla młodzieży, uczące tworzenia treści cyfrowych, takich jak filmy, podcasty czy grafiki. Uczestnicy nauczą się obsługi programów do edycji wideo, audio oraz grafiki.

Cel: Rozwój kompetencji cyfrowych oraz twórczości medialnej.

V. Infrastruktura i Zasoby Biblioteki

Aby wspierać realizację powyższych programów, biblioteka planuje modernizację swoich zasobów oraz rozwój infrastruktury:

1. Rozbudowa Zbiorów Książkowych i Multimedialnych

Opis: Biblioteka zamierza regularnie aktualizować swoje zbiory o nowe publikacje literackie, audiobooki oraz filmy edukacyjne. W planach jest również rozszerzenie zasobów o książki w językach obcych oraz publikacje dla dzieci i młodzieży.

2. Modernizacja Przestrzeni Bibliotecznej

Opis: Biblioteka planuje stworzenie nowych stref użytkowych, w tym przestrzeni do pracy indywidualnej, strefy czytelnictwa dla dzieci oraz multimedialnej sali konferencyjnej.

VI. Dalsze inicjatywy - perspektywy rozwojowe

1. Strefa Co-Workingowa

Opis: Biblioteka może stworzyć przestrzeń do pracy dla freelancerów, studentów i przedsiębiorców, wyposażoną w dostęp do internetu, drukarki, skanera oraz wygodne miejsca do pracy indywidualnej lub grupowej.

Cel: Wsparcie lokalnej społeczności zawodowej i edukacyjnej poprzez zapewnienie przestrzeni do pracy i nauki.

2. **Centrum Informacji Obywatelskiej**

Opis: Biblioteka może pełnić funkcję lokalnego punktu informacyjnego, udostępniając zasoby dotyczące praw obywatelskich, pomocy społecznej, usług publicznych i administracji. Mogłaby także organizować warsztaty z zakresu praw konsumenckich, edukacji finansowej czy porad prawnych.

Cel: Zwiększenie świadomości obywatelskiej i ułatwienie dostępu do informacji publicznej.

3. **Mediateka – Wypożyczalnia Gier i Filmów**

Opis: Oprócz książek, biblioteka może oferować dostęp do gier planszowych, komputerowych, filmów na DVD, Blu-ray czy audiobooków, co przyciągnie nowe grupy użytkowników, takie jak młodzież i rodziny.

Cel: Rozszerzenie oferty rozrywkowej i kulturalnej.

4. **Program „Biblioteka jako Trzecie Miejsce”**

Opis: Współczesne biblioteki mogą stać się „trzecim miejscem” – po domu i pracy – gdzie ludzie spotykają się, aby spędzać czas. Organizacja klubów dyskusyjnych, grup wsparcia, stref relaksu i kawiarenki może przyciągnąć różne grupy wiekowe i stworzyć przestrzeń do budowania więzi społecznych.

Cel: Budowanie społeczności i wzmocnienie roli biblioteki jako centrum spotkań.

5. **Kursy Umiejętności Praktycznych**

Opis: Biblioteka mogłaby organizować kursy i warsztaty z zakresu umiejętności życiowych, takich jak zarządzanie budżetem domowym, umiejętności komunikacyjne, zarządzanie czasem czy podstawy zdrowego stylu życia.

Cel: Rozwijanie kompetencji praktycznych mieszkańców, przydatnych w codziennym życiu.

6. **Wsparcie Przedsiębiorczości**

Opis: Biblioteka może oferować zasoby i programy wspierające lokalnych przedsiębiorców, takie jak dostęp do literatury z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, organizowanie warsztatów na temat pozyskiwania funduszy, marketingu internetowego czy planowania biznesu.

Cel: Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

7. **Kluby Umiejętności Technicznych (TechLab)**

Opis: Zajęcia w TechLabach mogą obejmować naukę programowania, warsztaty robotyki, projektowania 3D, obsługi drukarek 3D oraz innych nowoczesnych technologii. Mogą być skierowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i dorosłych.

Cel: Rozwijanie umiejętności technologicznych oraz promowanie nowoczesnych rozwiązań.

8. **Współpraca z Lokalnymi Artystami**

Opis: Organizowanie wystaw lokalnych artystów, sprzedaży ich dzieł oraz warsztatów plastycznych lub muzycznych. Biblioteka mogłaby stać się miejscem,

w którym twórcy prezentują swoją twórczość i prowadzą warsztaty.

Cel: Promowanie lokalnej kultury i wspieranie artystów.

9. Kluby Filmowe i Przeglądy Filmowe

Opis: Organizowanie seansów filmowych połączonych z dyskusjami na tematy społeczne, historyczne lub artystyczne. Spotkania te mogłyby być skierowane do młodzieży, dorosłych oraz seniorów.

Cel: Edukacja filmowa oraz integracja miłośników kina.

10. Warsztaty Ekologiczne

Opis: W ramach działań proekologicznych biblioteka może organizować warsztaty dotyczące recyklingu, zrównoważonego stylu życia, zakładania ogródków przydomowych czy hodowli roślin.

Cel: Promowanie postaw proekologicznych oraz edukacja w zakresie ochrony środowiska.

11. Wsparcie Seniorów – Kultura i Technologia

Opis: Organizowanie kursów obsługi smartfonów, komputerów, korzystania z mediów społecznościowych oraz aplikacji użyteczności publicznej. Ponadto biblioteka mogłaby oferować programy pomagające seniorom w nawiązywaniu kontaktów i utrzymywaniu relacji społecznych.

Cel: Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu seniorów i poprawa ich jakości życia.

12. Biblioteka Mobilna (Bookmobile/Książkomaty)

Opis: Wprowadzenie usługi mobilnej biblioteki, która dowoziłaby książki i inne materiały do miejsc o ograniczonym dostępie do usług bibliotecznych poprzez system np. książkomatów. Można również rozważyć dostarczanie książek do domów osób starszych lub niepełnosprawnych.

Cel: Zwiększenie dostępności zasobów bibliotecznych dla osób z trudnościami w dojazdach do placówki.

13. Cykliczne Targi Książki i Wymiany Książek

Opis: Organizacja cyklicznych spotkań, gdzie mieszkańcy mogą wymieniać się książkami, a także brać udział w targach książek lokalnych autorów oraz wydarzeniach związanych z literaturą.

Cel: Promowanie idei wymiany wiedzy i zasobów oraz integracja społeczności czytelniczej.

VII. Podsumowanie

Gminna Biblioteka w Chełmie Śląskim w czasie mojej pracy, będzie pełnić kluczową rolę w rozwoju lokalnej społeczności poprzez różnorodne działania edukacyjne, kulturalne i technologiczne. Oprócz tradycyjnej roli wypożyczania książek, biblioteka będzie oferować warsztaty, zajęcia edukacyjne, spotkania społeczne oraz wsparcie dla przedsiębiorców i artystów. Wzbogacenie oferty o kursy cyfrowe, programy ekologiczne,

czy przestrzenie coworkingowe sprawi, że stanie się miejscem otwartym na potrzeby wszystkich grup wiekowych. Dynamiczna współpraca z lokalnymi instytucjami i artystami, a także pozyskiwanie środków zewnętrznych pozwolą bibliotece rozwijać się i być jednym z dwóch głównych centrów życia kulturalnego w gminie.

Opracował
Piotr Józefczyk

